

The Inextricable Linkages of Practice with Pedagogy in Sewing Lessons

Kenjayeva Ziyodaxon Rahimjon qizi

ziyodakenjayeva173@icloud.com

Annotation

This article scientifically analyzes the pedagogical aspects of sewing, the role and importance of practical exercises in education. The inextricable link between theory and practice, the formation of pedagogical competencies, and the impact of educational approaches on the personal development of students are highlighted. The author draws attention to the humanistic principles of vocational education by instilling such values as aesthetic taste, responsibility, cleanliness, and diligence in sewing lessons. The issues of the pedagogical role of the teacher, the psychological environment in the lesson process, and the effectiveness of teaching practice are also considered.

Keywords: sewing education, practice, pedagogy, harmony of theory and practice, professional competence, educational approach, aesthetic taste, diligence.

Annotatsiya

Ushbu maqolada tikuvchilik fanining pedagogik jihatlari, amaliy mashg'ulotlarning ta'lim-tarbiyadagi o'rni va ahamiyati ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Nazariya va amaliyotning uzviy bog'liqligi, pedagogik kompetensiyalarni shakllantirish hamda tarbiyaviy yondashuvlarning o'quvchilar shaxsiy rivojlanishiga ta'siri yoritilgan. Muallif tikuvchilik darslarida estetik did, mas'uliyat, tozalik va mehnatsevarlik kabi qadriyatlarni singdirish orqali kasbiy ta'limning insonparvarlik tamoyillariga e'tibor qaratadi. Shuningdek, o'qituvchining pedagogik roli, dars jarayonidagi psixologik muhit va amaliyotni o'qitish samaradorligi masalalari ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: tikuvchilik ta'limi, amaliyot, pedagogika, nazariya va amaliyot uyg'unligi, kasbiy kompetensiya, tarbiyaviy yondashuv, estetik did, mehnatsevarlik.

Kirish. Tikuvchilik fani o'z mohiyatiga ko'ra amaliy yo'nalishga ega bo'lib, o'quvchilarda nafaqat texnik ko'nikmalarni, balki estetik tafakkur va kasbiy madaniyatni shakllantiradi. Shu bilan birga, darslarda pedagogik yondashuvni to'g'ri tashkil etish o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish, ijodkorlikni rivojlantirish va mehnatsevarlik sifatlarini tarbiyalashda muhim o'rin tutadi (1).

Asosiy qism. Tikuvchilik fanini o'qitishda pedagogik prinsiplar — bu jarayonning samaradorligini belgilovchi asosiy omillardir. O'qituvchi o'quvchilarning yosh xususiyatlarini, psixologik holatini va kasbiy yo'nalishini hisobga olgan holda darslarni tashkil etishi lozim (2).

1. Nazariya va amaliyotning uyg'unligi

Tikuvchilik fanida nazariy bilimlar amaliy mashg'ulotlar bilan chambarchas bog'liq bo'lishi kerak. Masalan, "gazlama tuzilishi" mavzusida olingan nazariy bilimlar "gazlamani bichish va tikish" jarayonida amaliy tarzda mustahkamlanadi. Bu metod o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini oshiradi. Tikuvchilik ta'limida nazariya va amaliyotning uzviy bog'liqligi o'quvchilarning kasbiy mahoratini shakllantirishda asosiy omillardan biri hisoblanadi. Nazariy bilimlar orqali o'quvchi tikuvchilik texnologiyasi, gazlama turlari, tikish usullari va mehnat xavfsizligi qoidalarini o'zlashtiradi. Amaliy mashg'ulotlar esa o'sha bilimlarni hayotiy vaziyatlarda, ya'ni real ish jarayonida qo'llash imkonini beradi. Nazariya va amaliyot bir-birini to'ldiradi: nazariyasiz amaliyot yo'nalishsiz harakat bo'lsa, amaliyotsiz nazariya esa quruq bilim bo'lib qoladi. Shu sababli, dars jarayonida o'qituvchi nazariy tushunchalarni amaliy misollar, mashqlar va ishlab chiqarish jarayonidagi holatlar bilan bog'lab o'tishi zarur. Masalan, kiyim tikish bo'yicha nazariy mavzu o'tilgach, talabalar shu mavzuga oid amaliy topshiriqlarni bajarish orqali bilimlarini mustahkamlashadi. Bunday uyg'unlik o'quvchilarda kasbiy tafakkur, mas'uliyat va mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shuningdek, o'quvchilarning

mehnatga bo'lgan munosabatini shakllantirib, ularni kelgusida malakali mutaxassis bo'lishga tayyorlaydi. (3).

2. Pedagogik kompetensiyalarni shakllantirish

Tikuvchilik o'qituvchisi nafaqat texnolog, balki pedagog hamdir. U o'quvchilar bilan individual ishlash, muloqot o'rnatish va ularni kasbga qiziqtirish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. Shuningdek, o'qituvchi zamonaviy pedagogik texnologiyalar, jumladan, klaster, sinkveyn va loyiha metodlarini qo'llash orqali darslarni jonlantiradi (4).

3. Tarbiyaviy omillar

Tikuvchilik darslari jarayonida estetik did, tozalik, tejamkorlik va mas'uliyat kabi insoniy qadriyatlar shakllanadi. Bu o'quvchilarning nafaqat kasbiy, balki axloqiy jihatdan yetuk bo'lib yetishishiga xizmat qiladi. Shu bois, amaliy mashg'ulotlarda tarbiyaviy yondashuvni qo'llash muhim. Tikuvchilik darslaridagi amaliy mashg'ulotlar nafaqat kasbiy ko'nikmalarni, balki shaxsiy va tarbiyaviy sifatlarni ham rivojlantiradi. Amaliyot jarayonida o'quvchilar mehnatsevarlik, diqqatlilik, aniqlik, estetik did va jamoada ishlash madaniyatini o'zlashtiradi. Har bir tikuv loyihasi o'quvchini sabr-toqat, mas'uliyat va ijodkorlikka o'rgatadi. Pedagogik nuqtai nazardan, amaliy mashg'ulotlar psixologik jihatdan ham katta ahamiyatga ega. Chunki o'quvchi o'z qo'li bilan ish bajarish jarayonida o'zini foydali shaxs sifatida his etadi, bu esa o'z navbatida o'ziga ishonchni va kasbga bo'lgan qiziqishni oshiradi. O'qituvchining rag'batlantiruvchi so'zlari, yordamchi ko'rsatmalari va ijobiy fikrlari o'quvchida motivatsiya va ruhiy ko'tarinkilikni kuchaytiradi. Amaliy mashg'ulotlarning bunday ta'siri natijasida o'quvchi faqat texnik mahorat emas, balki axloqiy, estetik va psixologik jihatdan ham yetuklikka erishadi. Shu bois tikuvchilik darslarida amaliyot nafaqat bilim berish, balki shaxsni har tomonlama kamol toptirish vositasi sifatida qaralishi lozim. (2).

4. Amaliyot orqali o'qitishning psixologik ahamiyati

O'quvchi o'z qo'li bilan mahsulot yaratganda, u mehnat jarayonining natijasini ko'radi. Bu uning o'ziga ishonchini oshiradi, o'qishga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi. Pedagogik yondashuvda bunday tajribalar o'quvchining shaxsiy motivatsiyasini shakllantirishda asosiy rol o'ynaydi (1).

Xulosa

Tikuvchilik darslarida amaliyot va pedagogika uzviy bog'liqdir. O'qituvchi har bir amaliy mashg'ulotni tarbiyaviy va didaktik maqsadlar bilan uyg'unlashtirganda, o'quvchi nafaqat kasb egasi, balki ijtimoiy jihatdan mas'uliyatli shaxs sifatida shakllanadi. Shu yo'l bilan tikuvchilik fani nafaqat kasbiy, balki ma'naviy tarbiya vositasiga aylanadi (3).

Foydalanilgan adabiyotlar

Yusupova N. Kasbiy ta'lim jarayonida o'quvchilarda mehnatsevarlikni tarbiyalashning pedagogik asoslari. – Toshkent, 2020.

O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi. Kasbiy ta'lim konsepsiyasi. – Toshkent, 2021.

Karimova D. Tikuvchilik amaliyotida pedagogik yondashuvlar. – Namangan, 2022.

UNESCO. Teaching and Learning for a Sustainable Future. – Paris, 2020.